

6.1. Metodoloxía

A Lei orgánica 5/2002, do 19 de xuño, das cualificacións e da formación profesional, define no seu artigo 9, a formación profesional, nos seguintes termos: "A formación profesional comprende o conxunto de accións formativas que capacitan para o desempeño cualificado das diversas profesións, o acceso ó emprego e a participación activa na vida social, cultural e económica. Inclúe as ensinanzas propias da formación profesional inicial, as accións de inserción e reinserción laboral dos traballadores, así como as orientadas á formación continua nas empresas, que permitan a adquisición e actualización permanente das competencias profesionais".

Tres son as pezas institucionais que contribuíron de xeito básico a deseña-lo sistema de formación profesional en España. A primeira artículase en torno ó sistema educativo. A Lei orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de ordenación xeral do sistema educativo (LOXSE) redefiniu o papel da formación profesional regulada, establecendo qué tipo de ensinanzas poden conducir á obtención de titulacións, con validez académico profesional, e cales outras forman parte da formación integradora

■ Cadro 6.1
Resumo da Formación Ocupacional. Galicia. 2002

	Cursos	Alumnos	Orzamento
FIP (excluídos compromisos de contratación)	1.333	22.005	38.590.941
Compromisos de contratación FIP	92	1.374	2.059.359
Compromisos de contratación FSE	171	2.438	255.506
Medios propios	224	3.324	5.231.049
Plan autonómico de formación de formadores	45	614	142.057
Outras accións formativas	347	6.049	3.190.180
Total	2.212	35.804	49.469.092

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

do propio sistema educativo, con cualificacións amplas e polivalentes. En segundo lugar, o Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP) "ocupacional" diríxese a traballadores desempregados co dobre e combinado obxectivo de proporcionarlle as cualificacións requiridas polo sistema productivo e a súa inserción no mercado de traballo. Finalmente, e dentro do campo das relacións laborais, está a formación profesional continua, cun conxunto de accións formativas que desenvolven as empresas, dirixidas tanto á mellora de competencias e cualificacións como á recualificación de traballadores ocupados.

Neste capítulo, pola súa pertenza ó ámbito educativo xeral, non corresponde aquí trata-la primeira polo que tan só nos imos ocupar das dúas últimas.

A formación profesional ocupacional é competencia, desde o 1 de xaneiro de 1993 da Xunta de Galicia e, concretamente, da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude. As funcións e servizos da Administración do Estado asumidos pola Xunta de Galicia, así como aqueles outros que se reserva a Administración do Estado, son os contidos no anexo ó Real decreto 146/1993, do 29 de xaneiro, polo que se produce o oportuno traspaso de funcións e servizos. Ó que aquí interesa, convén subliñar que a Xunta de Galicia asume a xestión do Plan de Formación e Inserción Profesional (Plan FIP), aínda que a aprobación do propio plan resérvao a Administración do Estado, quen vén de elaboralo coa colaboración das comunidades autónomas.

Xunto ó Plan FIP, a Xunta de Galicia conta, ademais, cun programa de apoio da UE para formación, que cofinancian ámbalas institucións (a Xunta aporta o 25%) e polo que xestiona as programacións que se derivan das orientacións plurianuais do Fondo Social Europeo (FSE).

A formación continua non foi transferida ás comunidades autónomas e desenvólve as súas funcións a través da Fundación para a Formación Continua (FORCEM), impulsando e difundindo a Formación Continua entre os traballadores e as empresas, xestionando as axudas e realizando o seu seguimento e control técnico.

A formación en Galicia respondeu ó mesmo contexto descrito, a necesidade de mellorar resultados e a mellora de obxectivos propiciou o Plan Nacional de Formación Profesional do 13 de marzo de 1998, onde os seus obxectivos e medidas enmárcanse na comentada política europea, sendo unha das súas novidades

■ **Cadro 6.2****Distribución territorial Plano FIP⁽¹⁾
Por programas e provincias. 2002**

Programa	Provincia	Cursos	Alumnos	Orzamento
Pluriprovincial		728	12.222	24.709.503
Provincial				
	A Coruña	210	3.382	5.037.479
	Lugo	133	2.128	2.685.005
	Ourense	87	1.429	2.081.246
	Pontevedra	175	2.844	4.077.710
	Subtotal	605	9.783	13.881.440
Galicia		1.333	22.005	38.590.943

(1) Excluídos os de con compromiso de contratación

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

salientables a necesidade de concreta-los plans de acción que os estados membros presentarán cada ano.

Unha liña fundamental do plan constitúe o desenvolvemento do novo Programa Nacional de Formación Profesional, acordado no Consello Xeral da Formación Profesional coas comunidades autónomas e os axentes sociais como elemento fundamental do aumento da empregabilidade para os colectivos máis desfavorecidos no mercado de traballo, integrando a formación regulada, a formación ocupacional e a formación continua. Programa que pretende fomentar a oferta formativa e dotar de prestixio a formación profesional. O obxectivo é actuar sobre a poboación desempregada que permanece cinco e once meses en situación de desemprego, emprendendo accións de emprego ou empregabilidade (formación e orientación).

Á hora de analizar anualmente a xestión realizada en materia de formación debemos seguir inevitablemente o guión de obxectivos proposto polo Plan Nacional que enmarca os acordos subscritos no ámbito autonómico.

Partimos por isto do enunciado de principios contido no capítulo IV do Plan Nacional que establece como obxectivos da Formación Profesional Ocupacional, os seguintes:

O obxectivo xeral, como política activa de emprego, diríxese prioritariamente a potencia-la inserción e reinserción profesional da poboación demandante de emprego, mediante a cualificación, recualificación ou posta ó día das súas competencias profesionais, que poderá acreditarse mediante as certificacións correspondentes.

Polo mesmo, debe adecuarse á oferta de emprego, actual ou previsible a curto prazo, sen prexuízo de que as cualificacións que ofrezan teñan horizonte de futuro.

A oferta formativa ocupacional instrumentarase en función das características da poboación desempregada, distinguindo, en principio, a dirixida a mozos en busca da súa inserción, a dirixida a persoas adultas que necesitan reinsertarse, incluídas as mulleres, e finalmente, a orientada a colectivos específicos con especiais dificultades para a inserción ou reinserción.

■ Cadro 6.3

FIP 2002
Programación provincial

Provincia	Área	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	A Coruña	179	2.940	5.604.744
	Bergantiños	16	272	604.923
	Betanzos	12	201	448.365
	Boiro	22	370	387.491
	Cee	19	308	319.639
	Ferrol-As Pontes	81	1.349	2.942.075
	Melide	10	159	131.593
	Ordes	9	134	236.247
	Santiago de Compostela	106	1.715	3.098.105
	Subtotal	454	7.448	13.773.182
Lugo	A Mariña	63	988	1.534.455
	Chantada-A Ulloa	12	206	329.740
	Lugo	139	2.263	4.154.772
	Sarria	12	197	260.529
	Terra de Lemos-Quiroga	24	425	745.634
	Vilalba	10	157	263.429
	Subtotal	260	4.236	7.288.559
Ourense	A Limia	8	132	236.239
	O Carballiño	12	185	311.673
	O Ribeiro	7	113	228.866
	Ourense	193	3.213	5.672.766
	Terra de Celanova	6	95	179.948
	Valdeorras	18	302	469.183
	Verín	15	253	350.835
	Subtotal	259	4.293	7.449.510
Pontevedra	Baixo Miño	16	266	404.878
	Caldas de Reis	7	126	203.794
	O Deza	34	574	980.108
	O Morrazo	20	338	574.872
	O Salnés	34	535	811.837
	Ponteareas	12	192	290.583
	Pontevedra	58	962	1.233.372
	Tabeirós-Terra de Montes	21	361	728.004
	Vigo	250	4.048	6.911.604
	Subtotal	452	7.402	12.139.052
Galicia		1.425	23.379	40.650.303

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

A característica específica da oferta formativa ocupacional debe se-la súa capacidade de resposta inmediata á oferta de emprego que require continua evolución e formación de tal oferta na economía globalizada.

A oferta e a xestión da formación ocupacional debe ter presente os obxectivos básicos do presente Programa Nacional, polo que as súas cualificacións deben axustarse ó Sistema Nacional de Cualificacións, permitindo o seu recoñecemento e validación nos restantes subsistemas.

Así mesmo, debe operar tendo en conta os datos ofrecidos polo Observatorio sobre Evolución das Cualificacións e o Emprego e ofrecer certificacións transparentes no mercado nacional e comunitario.

A oferta de formación ocupacional debe articularse co sistema de información e orientación dos diferentes servicios públicos de emprego.

Finalmente, debe operar con criterios de calidade que permitan mellora-la súa xestión e avalia-los seus resultados.

6.2. Formación Ocupacional: informe da xestión en 2002

A Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude remitiu ó Consello Galego de Relacións Laborais un informe da xestión da formación ocupacional en Galicia no ano 2002, que transcribimos:

A formación profesional, no noso país, está dividida en tres subsistemas: a inicial ou específica, pertencente ó sistema educativo, a ocupacional, dirixida ós desempregados, e a formación continua ou de ocupados.

O Decreto 250/2002, do 18 de xullo, establece a estrutura orgánica da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude, atribuíndolle o exercicio das competencias e funcións, entre outras materias, no relativo á formación ocupacional. Estas realízanse na Dirección Xeral de Formación e Colocación, concretamente a través da Subdirección Xeral de Formación Ocupacional. Polo Decreto 117/1999, do 23 de abril, créase o Instituto Galego das Cualificacións, como instrumento específico de carácter técnico para garanti-la implantación efectiva do Sistema Nacional de Cualificacións.

A formación profesional ocupacional é unha política activa de emprego. Ofrece cursos de formación de balde para traballadores desempregados co obxecto de cualificalos e que se integran dentro do mercado laboral.

Mediante a programación de cursos do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional (plan FIP), elaborado anualmente pola Dirección Xeral de Formación e Colocación, prográmanse accións formativas para desempregados inscritos no servicio público de emprego de Galicia. Fóra do plan FIP realízanse tamén outras accións formativas que completan a oferta de mellora da cualificación. Tódalas accións de formación ocupacional están cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.

Froito das programacións levadas a cabo durante o ano 2002 a formación ocupacional en Galicia tivo como beneficiarios a 35.804 alumnos nun total de 2.212 cursos programados. O estudio desta programación débese facer analizando cinco grupos fundamentais:

- cursos do plan FIP
- cursos con compromiso de contratación
- cursos de medios propios, impartidos en centros de titularidade da Xunta de Galicia.
- cursos do Plan Autonómico de Formación de Formadores.
- outras accións formativas

PLAN FIP

A normativa básica reguladora do Plan FIP está contida no Real decreto 631/1993, do 3 de maio, desenvolvido pola Orde do Ministerio de Traballo e Seguridade Social do 13 de abril de 1994 que, á súa vez, foi modificada pola Orde do 14 de outubro de 1998. Neste marco xurídico a Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude publicou a Orde do 22 de novembro de 2001 pola que se establecía a convocatoria pública para a programación de cursos do Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional na Comunidade Autónoma de Galicia correspondentes ó exercicio do ano 2001 (DOG nº 232, do 30.11.01 modificada posteriormente pola Orde do 2 de outubro de 2002, DOG nº 195, do 09.10.02).

Na citada orde de convocatoria establecíase que as comisións de avaliación encargadas de aproba-la programación se constituirán nos servizos centrais e en cada unha das delegacións provinciais da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude.

O criterio en base ó que se repartiron as solicitudes entre as distintas comisións foi o de encomendar os servizos centrais a resolución das solicitudes de centros radicados na súa provincia.

Ó abeiro desta convocatoria programáronse durante o ano 2002 un total de 1.333 cursos, cun orzamento total de 38.590.941 euros, segundo se especifica nos apartados que, de seguido, se desenvolven.

Distribución da programación por áreas funcionais

A Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude distribúe a súa programación por áreas funcionais. Estas son unha agrupación das comarcas en conxuntos territoriais do mapa comarcal de Galicia. Con isto preténdese agrupar a aqueles concellos que teñan unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego neles.

A continuación recollémo-la programación correspondente ó exercicio do ano 2002 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias. Nesta relación inclúen-se os cursos con compromiso de contratación ós efectos de dar unha imaxe real do reparto da programación do exercicio do ano 2002 no territorio da comunidade autónoma.

Seguimento e control dos cursos

A Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude realiza unha actividade de seguimento e control da calidade dos cursos impartidos dentro de cada programación.

■ **Cadro 6.4****Formación ocupacional. Plano FIP⁽¹⁾
Programación. Por sectores. Galicia. 2002**

Sector	Cursos	Alumnos	Orzamento
Administración e oficinas	156	2.599	5.309.308
Agricultura	33	551	831.798
Artesanía	16	272	636.988
Automoción	14	254	843.279
Comercio, marketing e vendas	65	1.036	1.465.652
Comunicación	12	206	508.467
Construcción	86	1.516	3.879.711
Industria	59	985	2.032.153
Industria agroalimentaria	13	219	425.009
Madeira e moble	24	409	1.029.976
Mantemento instalacións	49	850	2.116.655
Pesca e acuicultura	2	43	44.048
Sanidade	86	1.455	2.556.187
Servicios	623	10.044	12.774.371
Téxtil	27	432	942.269
Turismo e hostalería	68	1.134	3.195.070
Total	1.333	22.005	38.590.941

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

Para estes efectos os técnicos de formación ocupacional das delegacións provinciais da consellería realizan, durante o período da súa impartición, unha media de tres visitas a cada un dos cursos aprobados dentro da programación. Nestas visitas emítese un informe que, con independencia doutros efectos, servirá para valora-la calidade dos cursos impartidos por cada entidade con vistas ó baremo que servirá para aproba-la programación do ano seguinte.

○ informe de inserción laboral dos cursos

A través do cruce dos datos do sistema informático de formación ocupacional e os do Servicio Público de Empleo de Galicia elabórase un informe sobre a inserción laboral dos alumnos participantes nos cursos de formación ocupacional, que remataron o curso con avaliación positiva.

Nestes intres, e dado que a data límite para o remate dos cursos da programación do ano 2002 era a do 30 de novembro, só contamos cos datos de inserción laboral referidos á programación de 2001.

O informe xeral da inserción laboral dos cursos da programación de 2001 reflicte, ós 12 meses desde a data límite para a finalización dos cursos, os seguintes datos:

18.325 alumnos que remataron o curso con avaliación positiva.

10.006 baixas por colocación ou outras causas.

54,60% de alumnos inseridos laboralmente.

Homologacións

Os centros colaboradores de formación ocupacional son aquelas entidades que, cumpridos os requisitos e seguido o procedemento establecido na normativa vixente (Decreto 158/2001, do 29 de xuño, (DOG nº 136, do 13.07.2001), obtiveron a homologación dalgunha especialidade formativa, outorgada por resolución do director xeral de Formación e Colocación, e a conseguinte inscrición no Censo de Centros Colaboradores de Formación Ocupacional na Comunidade Autónoma de Galicia.

O Censo de Centros Colaboradores é un libro-rexistro, con soporte informático, onde se inscriben, co número de censo que corresponda, as entidades que obteñan a homologación dalgunha especialidade formativa. Na actualidade hai un total de 823 centros censados.

Segundo se especifica na normativa vixente, tódalas especialidades formativas que se impartan dentro da programación do Plan FIP deberán estar incluídas no ficheiro de especialidades homologadas polo INEM e comprenderán as especificacións técnico-docentes e o contido formativo axeitado de acordo co seu nivel formativo e o grao de dificultade establecido. Isto fai que o Censo de Centros Colaboradores sexa un instrumento fundamental de cara a aprobación das distintas programacións do Plan FIP e resalta a necesidade de contar cun amplo número de centros inscritos e de que estes contén coa maior variedade posible de especialidades formativas homologadas. A data 31 de decembro de 2002 había homologadas un total de 369 especialidades. O descenso deste número respecto do ano anterior é debido a que o INEM deu de baixa a moitas especialidades.

Sectorialización

No ano 2002 continuouse co esforzo sostido de progresiva mellora no eido da calidade da formación, baseada nalgúns elementos clave: o axuste da oferta formativa anual ós requirimentos do mundo productivo, o que implica unha metodoloxía de detección de necesidades de formación precisa e realista; a inserción laboral dos alumnos formados como referencia prioritaria, o perfeccionamento continuo dos docentes desde a vertente técnico-profesional e didáctica; a aproximación dos equipos e métodos de traballo ó que demandan as empresas, o que supón prioriza-la formación no posto de traballo e as prácticas non laborais, e, por último, a concreción de interlocutores sectoriais válidos e involucrados no proceso formativo.

O desenvolvemento da programación levada a cabo como consecuencia da Orde da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude do 22 de novembro, pola que se establecía a convocatoria pública para a programación dos cursos do Plan FIP na nosa Comunidade Autónoma para o exercicio do ano 2002, estivo centrada nos sectores que a continuación se especifican, o que supuxo un investimento de preto de 38.500.000 euros coa seguinte distribución:

CURSOS CON COMPROMISO DE CONTRATACIÓN

No exercicio do ano 2002 mantívose o criterio de potencia-la figura dos cursos de formación ocupacional con compromiso de contratación, mantendo o requisito dos anos anteriores de contratar a un 60% dos alumnos que inicien o curso por

un período mínimo de 6 meses a xornada completa ou tempo equivalente, no caso de que a contratación non sexa a xornada completa.

Estes cursos, aínda que se financian con cargo ó orzamento do Plan FIP teñen unha partida específica e, para facilita-la entrada das entidades interesadas en participar nesta vía de acceso á formación ocupacional, non se estableceu data límite para presenta-la solicitude correspondente (fronte ó resto das solicitudes que se tiñan que presentar no prazo de 20 días hábiles desde o seguinte á publicación da orde) para facilitar que a solicitude se adaptase ás necesidades productivas da entidade.

Programación de medios propios

Con cargo ó orzamento do Plan FIP impartíronse, na programación do ano 2002, un total de 224 cursos de formación ocupacional en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 5.231.049 euros. Nestes cursos participaron 3.324 alumnos.

Hai que destacar o aumento, respecto a anos anteriores, tanto o número dos cursos, un 44,51%, e polo tanto o número de alumnos, un 47,47%, coma a dotación orzamentaria, un 45,62%.

Distribución xeográfica

A distribución xeográfica destes cursos foi a seguinte:

Estes cursos impartíronse nos centros propios dependentes da Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais, que son: os centros de formación ocupacional de Santa María de Europa (Ourense), o de Coia (Vigo) e o de Labañou (A Coruña), e os de Ferrol, Lugo e Viveiro; nas unidades de acción formativa (UAF) de Ames, Melide, Negreira e Monforte de Lemos; e o Centro Nacional de Formación Ocupacional (CNFO) de Santiago de Compostela. Tamén se impartiron cursos noutros centros mediante convenios coas Consellerías de Educación e Ordenación Universitaria, a de Pesca e Asuntos Marítimos e a de Política Agroalimentaria e Desenvolvemento Rural.

Continuando co procedemento iniciado en 2001 impartíronse cursos mediante a modalidade de concurso. A situación física dos centros de formación ocupacional da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude e dos centros colaboradores, e a carencia de equipamento móbil suficiente para atender tódalas posibilidades fai que, en ocasións, se produza un desaxuste entre a oferta formativa dunha comarca e os datos máis relevantes do seu mercado de traballo (profesións máis ofrecidas polas empresas, maior número de contratos laborais, etc.) O Instituto Galego das Cualificacións fixo un estudio sobre estes desaxustes e adoptouse como solución para este problema a contratación, a través de concurso público, daqueles cursos que, tendo unha demanda empresarial evidente, se se teñen en conta os contratos e ofertas de traballos nunha comarca empresarial determinada, non se podían facer por falta de equipamento propio ou alleo homologado. No ano 2002, catro entidades impartiron mediante esta modalidade 16 cursos a 253 alumnos, cun presuposto de 540.828 euros.

PLAN AUTONÓMICO DE FORMACIÓN DE FORMADORES

Para comeza-la aplicación do Decreto 292/2000, do 21 de decembro, sobre aprobación do certificado de profesionalidade da ocupación de formador ocupacional,

durante o ano 2002 desenvolveuse a Orde do 31 de xaneiro de 2002, da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude, pola que se establecía a convocatoria pública para participar na programación de cursos de carácter presencial do Plan Autonómico de Formación de Formadores de Formación Profesional Ocupacional do ano 2002 (DOG nº 31, do 12 de febreiro de 2002).

Cursos de formador de formadores

No exercicio de 2002 programáronse 43 cursos de metodoloxía didáctica, na modalidade de presencial.

Cursos monográficos

Para continua-lo traballo iniciado nos anos anteriores, convocados pola Orde do 31 de xaneiro de 2002, programáronse 23 cursos monográficos nos que se esixía como requisito previo o de ter realizado xa o curso de metodoloxía didáctica.

OUTRAS ACCIÓNS FORMATIVAS

A Dirección Xeral de Formación e Colocación programou no exercicio do ano 2002 unha serie de accións formativas complementarias dos cursos do Plan de Formación e Inserción Profesional (FIP), debido a que a regulación deste Plan, que conta cun catálogo preestablecido de especialidades homologadas, pode deixar sen atender especialidades formativas de especial interese, tanto desde o punto de vista do colectivo que atenden, como dos sectores productivos ós que se dirixe.

Estas accións reguláronse a través da Orde do 12 de abril de 2002, pola que se establecen as bases reguladoras e se procede á convocatoria pública de subvencións para a programación de accións formativas experimentais e complementarias do Plan FIP cofinanciadas polo Fondo Social Europeo na Comunidade Autónoma de Galicia correspondentes ó exercicio do ano 2002.

Ó amparo desta Orde, programáronse un total de 518 accións formativas incluídas en dous programas, un dirixido a desempregados e outro dirixido a ocupados. Nelas participaron un total de 8.487 alumnos. O orzamento total foi de 3.445.686 euros.

O PLAN DE PERFECCIONAMENTO TÉCNICO

Cada ano o Instituto Nacional de Emprego convoca unha serie de cursos de perfeccionamento técnico para os docentes dos cursos de formación ocupacional, que se levan a cabo nos centros nacionais de formación ocupacional distribuídos por todo o territorio do Estado.

Neste apartado a Dirección Xeral de Formación e Colocación realiza unha función de intermediación en catro fases:

- Dar a publicidade necesaria á convocatoria do INEM entre os docentes que realizan o seu labor no ámbito da comunidade autónoma.
- Remitir, informadas favorablemente polo director xeral, as solicitudes de participación nestes cursos presentados polos docentes.
- Comunicar ós docentes a súa admisión nos cursos solicitados, así como, aqueles datos que deban coñecer para participar nestes.

- Poñer en coñecemento dos servizos centrais do INEM a relación dos seleccionados que manifesten a súa dispoñibilidade para asistir a estes.

No ano 2002, na Comunidade Autónoma de Galicia programáronse cinco cursos no CNFO de Santiago de Compostela, ó que asistiron docentes do Plan FIP ou escolas obradoiro de diversas comunidades do Estado. Por outra banda, 49 docentes desta comunidade acudiron a 35 cursos impartidos en centros nacionais da rede.

PLAN DE CALIDADE EN CENTROS DE FORMACIÓN OCUPACIONAL

Desde que a Xunta asumiu as competencias de xestión da formación profesional ocupacional en 1993, fixouse como obxectivo a mellora da calidade dos cursos, axustándoos ós obxectivos de acadar a competencia profesional do alumnado para a súa inserción laboral. Para lograr este obxectivo establecéronse as seguintes actuacións:

Primeira.- dirixida ós centros e ás dotacións utilizadas na formación. Para isto aprobáronse os correspondentes decretos de homologación.

Segunda.- orientada á calidade do profesorado, con dúas accións: o Plan de Perfeccionamento Teórico de Formadores do Plan FIP, xestionado polo INEM e o Plan Autonómico de Formación de Formadores de Formación Profesional Ocupacional.

Terceira.- dirixida á mellora dos procedementos de planificación, xestión, seguimento e avaliación das accións formativas por parte da propia consellería. A Dirección Xeral de Formación e Colocación puxo en marcha diferentes medidas orientadas á garantía da calidade e obxectividade nas súas programacións anuais.

En 1999 considerouse chegado o momento de dar un paso máis na mellora da calidade da formación profesional ocupacional en Galicia, achegándonos ó concepto de calidade total e procurando artellar unha acción conxunta entre administración xestora e centros colaboradores e impartidores. Tratábase, ademais, de incorporar novos conceptos máis esixentes, referidos á calidade dos procesos internos dos centros, á satisfacción do persoal e dos usuarios, á capacidade de planificación axeitada ós obxectivos de cada acción, etc. Contratáronse os servizos dunha empresa allea á administración para redactar un modelo matriz de control de calidade na xestión, segundo o modelo europeo de calidade total, co obxecto de incorporalos máis novos conceptos da calidade, entendida como a busca da excelencia na formación ocupacional.

En 2000, á vista dos resultados obtidos, considerouse necesario continuar o labor iniciado no ano 1999, co fin de conseguir unha mellora global da formación ocupacional en Galicia. Por isto, quíxoselle dar continuidade á implantación do modelo de excelencia iniciado a través de dúas vías: profundando na implantación do modelo nos 60 centros que participaron no proxecto piloto e difundindo o modelo e iniciando a súa implantación noutros 40 centros.

No ano 2001, co fin de seguir avanzando na implantación do modelo de excelencia nos centros de formación ocupacional de Galicia, iniciado nos dous anos anteriores, aborouse unha terceira etapa deste proxecto. O criterio de selección dos centros participantes foi dobre: por unha banda debían de ser centros que participaran no proxecto no ano anterior e, pola outra, que tivesen un mínimo de dous

■ Cadro 6.5

Formación ocupacional. Plano FIP. Datos do Censo de Centros Colaboradores. Por provincias. Galicia. 1999-2002

	Censados no ano 1999	Censados no ano 2000	Censados no ano 2001	Censados no ano 2002
A Coruña	214	239	290	243
Lugo	157	169	189	173
Ourense	135	146	158	143
Pontevedra	230	248	296	264
Total	736	802	933	823

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

curso programados no ano 2001, co que conseguimos maior representatividade e a avaliación dun maior volume de xestión.

Co proxecto do ano 2001, no que participaron 80 centros de formación ocupacional, remata o período de tres anos fixado desde o inicio para ter certa comparatividade respecto dos centros e das súas actuacións de mellora ó longo de tres anos consecutivos. Unha vez rematada a primeira fase do proxecto, e para proseguir apoiando activamente a implantación do modelo de excelencia desenvolvido e estendelo á totalidade de centros de formación profesional ocupacional, a Dirección Xeral de Formación e Colocación convocou un novo concurso, de carácter plurianual para os anos 2002 e 2003, no que se incluíron tres grupos de centros: os 80 centros colaboradores incluídos no proxecto de 2001; 117 centros colaboradores non incluídos no proxecto de 2001, e, como novidade, os seis centros propios dependentes da consellería e as unidades de acción formativa de Bertamiráns e Monforte de Lemos.

O PLAN GALEGO DE FORMACIÓN PROFESIONAL

O ano 2001 supón un fito pola aprobación do Plan Galego de Formación Profesional (PGFP) polo Consello da Xunta de Galicia, o día 27 de xuño. O plan aparece contextualizado no marco do desenvolvemento do II Programa Nacional de Formación Profesional e dos Acordos polo crecemento e o emprego en Galicia 1998/2001. Supón un impulso ás políticas de orientación, formación e cualificación profesional da Comunidade Autónoma Galega ata o ano 2006, cunha previsión de máis de 1.100.000 beneficiarios e un investimento superior ós 1.208 millóns de euros.

O PGFP destaca a necesidade de obter un sistema integrado de cualificación, formación e orientación profesional que permita:

Asegurar niveis de calidade de formación homologables no contexto europeo

Posuír unha alta valoración no seo das organizacións productivas e que sexa percibido pola sociedade como unha vía de acceso ó emprego e de progreso profesional e social.

Mellora-la calidade da formación profesional.

Para conseguir estes obxectivos, os principais programas de actuación que recolle o PGFP son os seguintes:

1. Reforza-las institucións da FP.
2. Mellora-la ordenación do sistema.

3. Participación dos axentes sociais no sistema da FP.
4. Observa-lo mercado de traballo.
5. Elabora-las cualificacións profesionais vinculadas á estrutura productiva de Galicia.
6. Implantar un sistema de recoñecemento, avaliación e certificación da competencia da poboación activa.
7. Colaboraren as empresas e os centros formativos.
8. Crear unha rede integrada de información e orientación profesional.
9. Crear unha rede de centros integrados de FP.
10. Crear unha estrutura integrada de formación do profesorado.
11. Reforza-la implantación da FP de base.
12. Implantar ciclos e especialidades formativas relacionados especialmente co desenvolvemento rexional e local.
13. Promover profesións non vocacionais con demanda no mercado de traballo.
14. Formación profesional inicial para mozos que buscan o primeiro emprego.
15. Incrementa-la FP a distancia.
16. Apoiar ós traballadores con contratos formativos.
17. Implantar un plan de calidade e avaliación dos subsistemas de FP.

6.3. Formación ocupacional

6.3.1. Programación da formación ocupacional

O resumo ou avance de memoria subministrado pola Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais que transcribimos no epígrafe anterior (6.2), debe necesariamente, acompañarse dos comentarios que a súa lectura suxire e tomando como ferramentas de traballo imprescindible o Plan Galego de Formación Profesional (PGFP) de xuño de 2001.

O balance de resultados en canto ó subsistema de formación ocupacional comparada coa memoria de resultados do ano 2002 (comparación dos cadros 6.1 de ámbolos informes), permítenos establecer os seguintes comentarios:

As dúas vías coas que conta a Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude, para a elaboración da programación anual de formación profesional ocupacional, son as seguintes:

Plan Nacional de Formación e Inserción Profesional, Plan FIP.

O Fondo Social Europeo, FSE.

Do cadro 6.1, que resume a programación anual de Galicia podemos extrae-las notas que caracterizaron, a grandes trazos, a formación ocupacional en 2002.

A evolución nos últimos cinco anos amosa cambios nas cifras de actividade. Así, contemplando os informes dos últimos anos variaron as cifras globais de orzamentos –comprendendo a totalidade, é dicir, FIP e FSE- asignada á materia formativa; asemade, o número de alumnos formados anualmente, e mesmo o número de cursos. Outro cambio produciuse polo transvase de recursos, antes canalizados a programas do Fondo Social Europeo e hoxe reorientados a programas FIP, o que non deixa de te-la súa lóxica xa que ámbolos programas tenden a buscar complementariedade e especialización.

6.3.1.1. Plan FIP

É patente a absoluta preponderancia que o Plan FIP ten no global da programación como a continuación examinaremos.

As áreas funcionais son unha agrupación de comarcas en conxuntos territoriais axeitados ás necesidades do servizo, tomando sempre como base a división territorial do Mapa Comarcal de Galicia. Con tal figura se pretende agrupar a aqueles concellos que teñen unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego neles.

A continuación recollémo-la programación correspondente ó exercicio de 2002 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias (cadro 6.3). O desenvolvemento da programación dos cursos do Plan FIP para o exercicio de 2002 estivo centrada nos sectores que se especifican no cadro 6.4.

Tendo en conta o tipo de entidades que colaboran na impartición dos cursos de programación da formación profesional ocupacional do Plan FIP dirixido ós desempregados, estes se distribúen en tres categorías:

A) Cursos Centros Colaboradores

Os datos do informe 2002, ofrecen un aumento global tanto do número de cursos 2.212 (2001:1.851), como do número de alumnos 35.804 (2001: 30.429), como do presuposto 49.469.093 (2001: 47.966.239) euros. Aumentan así, coa única excepción do Plan Autonómico de Formación de Formadores, (o número de cursos (19,50%), alumnos (17,66%) e presupostos asinados (3,13%)), os demais programas formativos.

O 78,01% (ano 2001: 78,81%) do presuposto do Plan FIP se destina á formación a través de centros colaboradores de formación.

Estes cursos aprobáronse, como xa queda dito, segundo o establecido na Orde do 22 de novembro de 2001 pola que se establecía a convocatoria pública para a programación do Plan FIP correspondentes ó exercicio de 2002, a través das Comisións de Avaliación constituídas nos servizos centrais e en cada unha das delegacións provinciais da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude.

Como xa comentamos en anteriores informes e desde a perspectiva de obxectivos deseñada no Programa Nacional, bótase en falta unha maior concreción, cando menos explicitada publicamente no contido da programación de cada ano para Galicia, as proxeccións e decisións económico-financeiras, que deben, nos termos do capítulo VI do referido Programa Nacional, expresarse anualmente nas correspondentes memorias de xestión ou como observa o obxectivo quinto do capítu-

lo IV, se concreten plans de actuación formativa a partir da información obtida polos observatorios e priorízalo de acordo cos plans anuais de emprego. Xa referimos a importancia dos traballos que está a realiza-lo recentemente creado Instituto Galego das Cualificacións, dos que cabe subliñar o “Estudio do mercado laboral” en cada unha das catro provincias galegas no que se están a detectar as ocupacións nas que as ofertas de emprego exceden á demanda segundo as áreas funcionais, o que permite orientar ou induci-la homologación destas especialidades territorialmente nos centros colaboradores de formación ocupacional. A necesidade de tales axustes aparece acertadamente exposta na análise xa comentada contida no Plan Galego de Formación Profesional.

En 2002 o número de cursos impartidos polos centros colaboradores, previamente homologados, é de 1.333 (2001:1.305) ós que asistiron un total de 22.005 (2001: 21.1849) alumnos, cun orzamento de 38.590.941 euros (2001: 37.739.130 euros).

O cadro 6.4 informa da distribución sectorial por cursos, alumnos e orzamento asignada a centros colaboradores.

B) Cursos con compromiso de contratación (cadro 6.6).

■ Cadro 6.6

Formación ocupacional. Plano FIP. Programación de cursos con compromiso de contratación. Por provincias. Galicia 2002

	Empresas	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	14	23	372	442.997
Lugo	8	13	183	436.297
Ourense	7	17	263	326.271
Pontevedra	12	39	556	853.794
Galicia	41	92	1.374	2.059.359

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

Cursos con compromiso de contratación. Sectorización. Ano 2002

■ Cadro 6.7

Sector	Cursos	Alumnos	Orzamento
Agricultura	1	13	26.704
Automoción	7	93	23.604
Comercio, marketing e vendas	15	240	209.238
Construcción	1	10	56.030
Industria	24	345	620.131
Industria agroalimentaria	7	106	233.589
Madeira e moble	1	18	18.369
Sanidade	7	108	99.628
Servicios	11	172	284.407
Téxtil	16	239	421.029
Turismo e hostalería	2	30	66.631
Total	92	1.374	2.059.360

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

Os cursos con compromiso de contratación FIP pasaron de 163 (2001) a 263, elevando o número de alumnos de 2.428 en 2001, ó de 3.812 alumnos en 2002. Non obstante sendo esta unha fórmula formativa de sumo interese as súas cifras no total da formación, tan só representan un 6% (8,79% en 2001) do presuposto de formación, e os alumnos formados mediante esta modalidade representan o 10,64% (2001: 11,13%) do total de alumnos formados neste ano. Outro cambio importante respecto do ano precedente é a maior contribución neste programa do FSE

No cadro 6.6 e 6.7 reflíctese a distribución provincial de cursos FIP, alumnos e orzamento por sectores de actividade.

C) Cursos Centros Propios (cadro 6.8).

**Formación ocupacional. Plano FIP. Programación de medios propios.
Por provincias. Galicia. 2002**

■ Cadro 6.8

	Cursos	Alumnos	Orzamento
A Coruña	110	1.631	2.565.045
Lugo	49	754	1.320.739
Ourense	45	623	602.320
Pontevedra	20	316	742.945
Totais	224	3.324	5.231.049

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

Por último, os cursos impartidos polos Centros Propios da Xunta, representan un 7,48% dos seus recursos económicos, un 7,40% do total de alumnos formados e un 8,37% do total de cursos.

Con cargo ó orzamento do Plan FIP impartíronse na programación de 2002 un total de 155 cursos de formación ocupacional en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 597.670.851 pesetas. Nestes cursos participaron 2.254 alumnos

A programación impartida a través destes centros de formación propios da Xunta, trata de incorporar aquelas especialidades que os centros colaboradores non poden impartir ó non estar homologados, ben nalgúns dos concellos galegos ou nalgúns especialidades, coa finalidade de cubri-las lagoas territoriais e formativas da Programación do Plan FIP.

O cadro 6.9 expresa a distribución da mesma modalidade de cursos segundo os sectores.

6.3.1.2.- Outras accións formativas.

Como xa se sinalou e fóra da programación de cursos do Plan FIP, a Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude, por Orde do 28 de marzo de 2001, procedeu a convocar axudas e subvencións para a programación de accións formativas experimentais e complementarias cofinanciadas polo Fondo Social Europeo.

**Formación ocupacional. Plano FIP. Programación de medios propios.
Por sectores. Galicia. 2002**

■ Cadro 6.9

Sector	Cursos	Alumnos	Orzamento
Administración e oficinas	5	77	117.828
Agricultura	19	290	361.470
Artesanía	3	35	61.369
Automoción	6	97	144.753
Comercio, marketing e vendas	6	80	110.781
Comunicación	3	48	57.412
Construcción	21	321	704.115
Industria	40	597	1.019.702
Industria agroalimentaria	3	36	48.993
Madeira e moble	19	284	570.695
Mantemento instalacións	24	353	673.064
Pesca e acuicultura	1	15	23.058
Sanidade	4	58	114.896
Servicios	58	851	818.845
Téxtil	6	92	129.369
Turismo e hostalería	6	90	274.700
Total	224	3.324	5.231.050

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

As accións formativas comprendían dous programas independentes entre si. O primeiro dirixido a desempregados inscritos no Servicio Público de Emprego, agrupados en tres subprogramas. Un primeiro subprograma presentado por empresas ou grupos de empresas con compromiso de contratación, e que, polas súas especiais características non se axusten ó Plan FIP. Un segundo subprograma, destinado a cursos de posgrao e cursos organizados por escolas de especialización profesional das universidades galegas, ou entidades universidade/empresa, dirixidos á mellora da empregabilidade dos titulados universitarios, que teñan carácter ocupacional e sexan útiles para a mellora da inserción laboral dos posgraduados. Un terceiro subprograma destinado a accións de carácter experimental (novos filóns de emprego, medio ambiente, novas tecnoloxías de comunicación). Un segundo programa diríxese a ocupados. Agrúpanse en dous subprogramas: o primeiro subprograma, plans formulados polos conglomerados industriais ou clúster constituídos no ámbito da comunidade autónoma, organismos sectoriais ou paritarios e outras organizacións empresariais e sindicais representativas no ámbito sectorial ou territorial. E segundo subprograma, plans de empresas, individualmente consideradas, que presenten proxectos formativos que poidan considerarse de carácter estratéxico.

Así, como reflicte o cadro 6.10, isto supuxo a realización de 206 cursos, nos que participaron 4.259 alumnos, cun orzamento total de 530.147.955 pesetas.

6.3.2. Os centros de formación profesional ocupacional

6.3.2.1. Centros colaboradores

O Censo de Centros Colaboradores é un libro-rexistro, con soporte informático, onde se inscriben, co número de censo que corresponda, as entidades que obte-

Cadro 6.10
Formación ocupacional. Accións formativas cofinanciadas polo FSE

Programas	Cursos	Alumnos	Orzamento
1 Desempregados			
1a Compromisos de contratación			
Fundación de Estudos e Análises (FESAN)	3	43	60.501
Peugeot Citroën Automóviles España, SA	164	2.337	78.226
Prevent Vigo, SA	1	14	31.196
Semiproducciones Trabes, SL	1	17	23.841
Serviguide, SL	1	15	28.835
Talleres Trébore, SL	1	12	32.907
1b Cursos de posgrao e cursos organizados por escolas de especialización			
Escola de práctica xurídica	7	149	47.768
Fundación Empresa Universidade Galega (FEUGA)	1	21	69.462
Universidade de Santiago de Compostela	3	47	84.832
1c Accións de carácter experimental e complementarias das reguladas no Plan			
Asociación Plataforma polo Emprego	1	10	7.980
Asociación Provincial de Empresarios de Hostalería de Lugo	1	12	13.166
Centro de artesanía e deseño Galici-Inludes	1	15	15.366
COGAMI - Santiago	3	65	60.000
Creación, Asesoría y Desarrollo, SL	1	122	147.419
Cruz Vermella Española. Comité provincial de Lugo	2	30	29.460
Excma. Deputación Provincial (INLUDES)	2	32	61.165
F. Fomento Cal. Indus. e o Desenvolvemento Tecnolóxico de Galicia	1	15	16.299
FADEMGAL FEAPS Galicia	3	24	60.042
Fundación Costa de Galicia	1	18	34.848
Fundación Laboral da Pizarra	1	23	40.933
Fundación Monte do Gozo (Proxecto Home Galicia)	9	114	171.167
Fundación Paideia Galicia	3	42	60.000
2 Ocupados			
2a Plans de formación formulados polos conglomerados industriais ou clúster constituídos no ámbito da C.A., organismos sector. e paritar			
Empresar. e sindicais repres. no ámbito sect. ou territ.			
Asociación de Empresarios da Comarca Val Miñor	1	15	3.192
Asociación Téxtil de Galicia	5	43	19.008
Asociación de Empresarios de Ferrolterra	1	16	2.640
Asociación Industriais Electricistas da provincia da Coruña	2	30	8.640
Asociación Profesional de Xóvenes Agricultores (ASAJA)	4	64	48.600
Asociación Autónomos de Galicia	4	60	5.940
Asociación Empresarios Terra de Melide	1	17	9.260
Asociación Provincial de Restauración de Santiago	3	42	16.177
CEAGA	24	306	84.444
CEO-SEFE-Centro Praza do Trigo-Ourense	7	107	25.380
CISE Montero Ríos	13	190	63.720
Confederación de Empresarios da Coruña	1	25	66.960
Federación Galega de Comercio	35	395	117.875
Federación Minerometalúrxica de CCOO de Galicia	4	62	47.520
Fundación Prom. Innova. Investig. Automoción Galicia	33	268	116.429
Fundación Laboral da Construción	2	43	10.164
Parque Tecnolóxico de Galicia	4	71	77.421
Sindicato Labrego Galego	4	60	48.600
UGT-IFES	5	73	51.300
Unión Coop. "Asoc. Galega de Coop. Agrarias" - AGACA	4	55	48.600
Unión de Empresarios de Ferrol e Comarca - CEF	1	15	5.670
Unións Agrarias de Galicia	4	62	48.600

2b Plans de empresas, individualmente consideradas, que presente formativos que poidan considerarse de carácter estratéxico			
Adolfo Domínguez, SA	1	10	2.592
Asientos de Galicia, SL	18	271	229.878
AGAPI	9	89	52.782
Academia Postal 3	2	30	73.440
Asociación C. de Empresarios do Carballiño	1	16	4.990
Asociación Cluster Naval Gallego "ACLUNAGA"	2	50	88.478
Asociación Comarcal Empresarios do Deza	4	60	13.000
Asociación Provincial de Empresarios de Hostalería de Lugo	1	13	16.390
Asociación Provincial de Instaladores - FONCALOR	1	25	34.615
Asociación Provincial de Restauración - Santiago	5	66	28.482
Cámara Oficial de Comercio, Industria e Navegación de Santiago	9	1.316	147.237
Centro Artesanía e Deseño Galicia - INLUDES	4	56	62.595
CEP - Vigo	21	308	72.814
COPRACA S Coop. Galega	1	19	16.200
Esgarr Víctor, SL	1	15	6.048
Federación Galega de Academias	5	75	140.400
Fundación Empresa Universidade Galega (FEUGA)	2	33	24.048
Fundación Instituto Tecnolóxico de Galicia	5	68	27.960
Fundación Laboral da Pizarra	5	61	26.784
Fundación Ronsel	6	91	9.720
Instituto Enerxético de Galicia - INEGA	2	30	27.933
Peugeot Citroën Automóviles España, SA	3	55	3.377
Televisión de Galicia, SA	10	130	16.567
Total	491	8.083	3.227.883

Fonte: Dirección Xeral de Formación e Colocación. Subdirección Xeral de Formación Ocupacional

ñan a homologación dalgunha especialidade formativa. Por Decreto 158/2001, regulouse o procedemento para homologación de especialidades formativas e para inscrición no Censo de Centros Colaboradores de Formación Ocupacional da Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude (DOG. nº 136 do 13.07.2001). Na actualidade hai (cadro 6.5) un total de 823 centros censados.

6.3.2.2. Centros propios

Os cursos con medios propios tamén experimentaron en termos absolutos e relativos un crecemento, tanto en número de cursos 224 (2001: 155), como en número de alumnos 3.324 (2001: 2.254) e así mesmo en orzamento 5.231.049 (2001: 3.592.072). O que representa porcentualmente o 10,57% (2001: 7,48%) do total de recursos económicos asignados a formación e un 9,28% (2001: 7,40%) do alumnado.

6.3.3. Formación dos docentes de formación profesional ocupacional

6.3.3.1. Plan Autonómico de Formación de Formadores

Continuando coa aplicación do Decreto 424/1996, do 21 de novembro, a Consellería de Familia e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude procedeu para 2001 a publica-la Orde do 18 de xuño de 2001 (DOG do 27.06.2001). Non obstante establecérase con anterioridade a obrigatoriedade, a partir da programación de cursos correspondente ó ano 2000, de que tódolos docentes estivesen en

posesión dun diploma que acreditase a realización do curso de metodoloxía didáctica, ou ben de calquera outro validado. Obriga que non entrou en vigor nas convocatorias dos anos 2000 e 2001, sendo establecida por Decreto 292/2000, do 21 de decembro (DOG 29.12.2000). Dita norma derogou a citada en primeiro lugar, limitou os cursos exclusivamente á formación dos docentes que imparten accións de formación ocupacional da correspondente programación anual e adaptou o programa formativo ás esixencias do aprobado certificado de profesionalidade da ocupación de formador ocupacional.

No exercicio de 2002, as accións formativas a programar son as seguintes:

I Cursos de carácter monográfico, especialmente dirixidos á especialización e actualización docente.

Continuando co traballo iniciado nos anos anteriores, a Orde do 31 de xaneiro de 2002 que estableceu a convocatoria pública para a participación na programación de cursos do Plan Autonómico de Formación de Formadores de Formación Ocupacional de 2001 convocou para a súa realización 23 cursos monográficos nos que se esixía como requisito previo o de ter realizado xa o curso de metodoloxía didáctica.

II Cursos de perfeccionamento técnico profesional, que teñen como obxectivo capacitar ós alumnos para o desenvolvemento de tarefas profesionais relacionadas cos contidos dos diferentes cursos de formación ocupacional.

Cada ano o Instituto Nacional de Emprego convoca unha serie de cursos de perfeccionamento técnico para os docentes dos cursos de formación ocupacional, que se celebran nos centros nacionais de formación ocupacional distribuídos por todo o territorio do Estado. Neste apartado a Dirección Xeral de Formación e Colocación realiza unha función de intermediación.

6.3.4. Inserción Laboral

Por último con referencia ó ano 2001, a Consellería de Asuntos Sociais e Promoción do Emprego, Muller e Xuventude ofrece os seguintes datos da inserción laboral.

A situación dos alumnos de formación ocupacional da programación de 2001 que aprobaron é a seguinte:

Sexo	Alumnos aprobados	Atoparon traballo	%
Homes	6.973	4.340	62,24
Mulleres	11.352	5.666	49,91
Total	18.325	10.006	54,60

Continúase sen definir qué debemos entender por inserción laboral derivada da formación e establecer unha metodoloxía que permita analizar e avalia-lo obxectivo esencial da formación. Non se pode entender por inserción laboral a situación dos alumnos do Plan FIP 2001 con avaliación positiva que, a data do estudio, estiveran de baixa como demandantes de emprego por colocación, outras causas, ou demanda suspendida, posto que os tres casos supoñen que deixan de considerarse como parados rexistrados. É necesario buscar un indicador máis axeitado. As ordes polas que se aprobaban o programa de fomento da contratación por conta allea para os últimos anos, establecía, como axuda á contratación indefinida inicial, a xornada completa ou parcial e a contratación inicial dos colectivos de desempregados obxecto de protección, a isto se complementaba ou sumaba con outra axuda, dun maior importe, cando se trataba da contratación de desempregados que realizaran cursos do Plan FIP nas programacións correspondentes a tales anos. Os datos que ofrece tal formulación son facilmente accesibles, unidos ós que se determinaran as demais modalidades contractuais, e unidos ó seguimento doutras alternativas de emprego, que relacionasen a formación impartida coa posterior colocación, de maneira directa ou indirecta, nun período temporal prudencial tralas accións formativas, permitiría aproximarse a un razoable estudio da inserción conseguida por esta concreta acción, permitindo afinar, coas demais medidas xa comentadas, os sucesivos programas anuais. A tal fin resultan de sumo interese os estudos de mercado laboral por provincia publicados nos últimos anos. Tales estudos delimitan por áreas funcionais o paro rexistrado, as ofertas de emprego recibidas no Servicio Galego de Colocación, as demandas de emprego e os centros homologados para a formación. Tales instrumentos permiten axotar ou delimitar a acción formativa eficaz, a tendente a realizar axilmente unha formación demandada e vincular a un obxectivo apreciable de inserción profesional, claramente verificable por tales indicadores.

O cadro de inserción laboral por especialidades (cadro 6.11) permítenos, aínda con tales reservas, observar que a porcentaxe media de inserción laboral FIP foi do 54,60%, e que dita media é superada en sectores como industrias manufactureiras (94,44%), de automoción (87,50%), seguido da industria pesada e construcións metálicas (81,67%), industrias téxtiles (61,80%) e mantemento e reparación (62,51%), comercio, márketing e vendas (59,98%). Outros sectores agraria, administración e oficinas, artesanía, servizos ás empresas, industrias alimentarias,, industrias da madeira e a cortiza, sanidade mostran índices de inserción por baixo da media, aínda que oscilan segundo as cualificacións.

Alumnos formados contratados e porcentaxe de inserción. Por familia profesional. Galicia 2002

■ Cadro 6.11

	Formados	Contratados	Inserción %
Agraria	553	233	42,13
Administración e oficinas	2.812	1.335	47,48
Artesanía	280	91	32,50
Automoción	488	427	87,50
Comercio	947	568	59,98
Docencia e investigación	405	240	59,26
Servicios ás empresas	4.506	2.239	49,69
Edificación e obras públicas	795	487	61,26
Fabricación de equipos electromecánicos	124	84	67,74
Industrias agroalimentarias	203	100	49,26
Industrias gráficas	70	39	55,71
Información e manifestacións artísticas	195	93	47,69
Industria pesada e construcións metálicas	802	655	81,67
Industrias químicas	78	44	56,41
Industrias téxtis, da pel e o coiro	623	385	61,80
Industrias da madeira e a cortiza	364	162	44,51
Montaxes e instalacións	602	344	57,14
Mantemento e reparación	232	145	62,50
Industrias manufactureiras diversas	108	102	94,44
Pesca e acuicultura	13	7	53,85
Producción, transformación e distribución de enerxía e auga	40	28	70,00
Sanidade	1.150	569	49,48
Seguros e finanzas	396	201	50,76
Servicios á comunidade e persoais	1.157	598	51,69
Transportes e comunicacións	660	437	66,21
Turismo e hostalería	722	393	54,43
Total	18.325	10.006	54,60

Fonte: Base de datos do FORCEM

■ Cadro 6.12

Número de plans de formación e financiación segundo tipo de plan e fases de tramitación. Galicia. 2002

	Plans solicitados	Financiación solicitada	Plans aprobados	Financiación aprobada
Plan de Empresa e Grupo de Empresas	147	26.694,94	139	4.116,37
Plan Agrupado (Agrupado e Economía Social)	78	70.159,02	65	10.198,70
Plan de oferta	166	259.184,64	141	18.276,65
Total	391	356.038,61	345	32.591,71

En miles de euros

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

■ **Cadro 6.13****Número de plans de formación e financiación segundo tipo de plan e fases de tramitación. A Coruña. 2002**

	Plans solicitados	Financiación solicitada	Plans aprobados	Financiación aprobada
Plan de Empresa e Grupo de Empresas	64	9.648,65	62	2.181,71
Plan Agrupado (Agrupado e Economía Social)	39	16.024,37	33	1.923,43
Plan de oferta	63	92.576,73	53	8.474,82
Total	166	118.249,75	148	12.579,96

En miles de euros

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

■ **Cadro 6.14****Número de plans de formación e financiación segundo tipo de plan e fases de tramitación. Lugo. 2002**

	Plans solicitados	Financiación solicitada	Plans aprobados	Financiación aprobada
Plan de Empresa e Grupo de Empresas	8	965,64	8	65,42
Plan Agrupado (Agrupado e Economía Social)	7	10.876,76	6	1.816,21
Plan de oferta	13	31.484,81	11	2.140,82
Total	28	43.327,21	25	4.022,46

En miles de euros

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

■ **Cadro 6.15****Número de plans de formación e financiación segundo tipo de plan e fases de tramitación. Ourense. 2002**

	Plans solicitados	Financiación solicitada	Plans aprobados	Financiación aprobada
Plan de Empresa e Grupo de Empresas	11	1.479,27	11	298,07
Plan Agrupado (Agrupado e Economía Social)	10	15.069,47	8	2.830,51
Plan de oferta	15	20.166,82	12	723,87
Total	36	36.715,56	31	3.852,44

En miles de euros

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

■ **Cadro 6.16****Número de plans de formación e financiación segundo tipo de plan e fases de tramitación. Pontevedra. 2002**

	Plans solicitados	Financiación solicitada	Plans aprobados	Financiación aprobada
Plan de Empresa e Grupo de Empresas	64	14.601,39	58	1.571,17
Plan Agrupado (Agrupado e Economía Social)	22	28.188,42	18	3.628,55
Plan de oferta	75	114.956,29	65	6.937,14
Total	161	157.746,09	141	12.136,86

En miles de euros

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

6.4. Formación continua

Finalizada a vixencia dos II Acordos de Formación Continua, firmados en decembro de 1996 por un período de catro anos, e no marco do diálogo social e en desenvolvemento do Acordo de Bases sobre a Política de Formación Profesional e do II Programa Nacional de Formación Profesional, o Goberno e as organizacións empresariais e sindicais conviñeron a súa renovación, unha vixencia temporal, que comezará a partir do ano 2001 e rematará o 31 de decembro de 2004, mantendo os elementos positivos do sistema e recollendo, nos dous Acordos que configuran o marco da formación continua, III Acordo Bipartito da Formación Continua e Acordo Tripartito, os principios e liñas esenciais da formación continua necesarios para cumprirlos retos que a formación ó longo de toda a vida debe afrontar.

Así, o III Acordo consolida o protagonismo das organizacións empresariais e sindicais no desenvolvemento do sistema e a articulación do mesmo en base, principalmente, **á negociación colectiva sectorial**, reforzando, por tanto, o diálogo social, como instrumento esencial para a regulación e funcionamento de ámbitos moi importantes das relacións laborais. O modelo xa vixente se adecúa á Estratexia Europea de Emprego, nacida a raíz da Cume Europea sobre o Emprego de Luxemburgo, que outorga ós interlocutores sociais un papel fundamental e crecente na configuración e posta en práctica da formación ó longo da vida, elemento fundamental da adaptabilidade das empresas ó novo entorno económico.

O novo acordo tripartito introduce modificacións que permitirán un mellor acceso das empresas e traballadores que se podan beneficiar do Sistema de Formación Continua e súa adaptación ás necesidades de formación dos traballadores:

Consideración específica de Plans de Formación Profesional para a Economía Social, tendo en conta o seu maior desenvolvemento e as súas particularidades, aínda cando o devandito sector tivo acceso ás Axudas de Formación Continua.

Compromisos orzamentarios específicos para dotar de formación a traballadores que, nin eles nin as empresas nas que traballan, teñen a obriga legal de cotizar pola continxencia de formación profesional, consolidándose así un dos principios que configuran o noso modelo social: o principio de solidariedade entre os que aportan recursos e os que se benefician do sistema.

Asignación da parte de cota de formación profesional que se destinará anualmente **a formación de desempregados e a formación de ocupados, de acordo coa evolución do mercado de traballo e as necesidades de formación de cada grupo. Adecuación das Axudas de Formación Continua ás prioridades de formación de traballadores marcadas na Estratexia Europea de Emprego e Fondo Social Europeo.**

O Subsistema Nacional de Formación Continua, no marco do Programa Nacional de Formación Profesional, artículase en base ó III Acordo Nacional de Formación Continua, de carácter bipartito, que configura a estrutura participativa do devandito subsistema e ó presente acordo de carácter tripartito, que dispón a xestión e financiamento do mesmo.

A consideración da formación continua como instrumento esencial para garanti-la formación ó longo da vida; a necesaria adaptación dos traballadores e das empresas á nova sociedade baseada no coñecemento e o mantemento da capacidade profesional dos traballadores nos supostos de cambios e mutacións dos procesos productivos, todo elo no marco da estratexia europea de emprego.

As Iniciativas de formación continua, financiadas ó abeiro do presente acordo e de conformidade co establecido no III Acordo Nacional, son:

■ Plans de formación de empresas, presentados por empresas de 100 ou máis traballadores.

■ Plans de formación agrupados de ámbito sectorial, dirixidos a dous ou máis empresas do mesmo sector, que agrupen, no seu conxunto, ó número mínimo e máximo de participantes que, no seu caso, se estableza na correspondente convocatoria.

Poderán ser solicitantes destes plans:

a) Calquera das empresas agrupadas no plan de formación, que solicite a subvención no seu nome y en representación doutras do mesmo sector, acreditando dita representación mediante a presentación dos correspondentes documentos de apoderamento.

b) As organizacións sindicais e empresariais máis representativas, así como as representativas no ámbito sectorial e territorial igual ou superior ó que pertencen as empresas ou colectivos que conformen o plan. A estes efectos se acreditará a representatividade das referidas organizacións en virtude da súa participación na negociación colectiva directamente a través de las organizacións que as integran.

Poderán así mesmo solicitar plans agrupados para os seus respectivos ámbitos as fundacións bipartitas nadas ou amparadas na negociación colectiva sectorial estatal e que estatutariamente teñan encomendada a formación dos traballadores.

c) Cando as empresas agrupadas pertencentes ó mesmo sector sexan cooperativas e/ou sociedades laborais, poderán solicitar estes plans as súas organizacións sempre que teñan notable implantación no ámbito sectorial igual ou superior ó que pertencen as empresas e colectivos que conformen o plan.

O solicitante dun plan agrupado ostentará a representación do conxunto das empresas agrupadas e asumirá os dereitos e obrigas derivados da concesión das axudas públicas.

■ Plans intersectoriais, que terán por obxecto a formación dos traballadores en competencias transversais e horizontais a varios sectores da actividade económica. Poderán presentar plans intersectoriais as organizacións empresariais e/ou sindicais máis representativas no ámbito territorial correspondente.

■ Plans de formación específicos da economía social. Dadas as especiais características da economía social e sen prexuízo do establecido para os plans de formación de empresa e plans de formación agrupados, poderanse presentar plans de formación, de ámbito estatal ou autonómico dirixidos a dous ou máis cooperativas e/ou sociedades laborais que, sen pertencer a un mesmo sector productivo, atendan demandas formativas derivadas da natureza xurídica de aquelas ou de necesidades de carácter transversal.

Poderán solicitar estes plans as federacións e confederacións de cooperativas e/ou sociedades laborais con notable implantación no ámbito estatal ou autonómico a que se dirixa o plan.

■ Medidas complementarias e de acompañamento á formación que pretendan a realización de estudos de detección de necesidades formativas, a elaboración de ferramentas e/ou metodoloxías aplicables á formación continua. Anualmente farase unha convocatoria pública na que se especificarán os estudos, ferramentas e metodoloxía a realización da cal se considere necesaria para o mellor funcionamento e eficacia da formación continua. Teranse en consideración as propostas que neste sentido podan realizar as comisións paritarias sectoriais correspondentes.

Sen prexuízo do anterior, excepcionalmente poderanse solicitar axudas para realizar outros estudos ou proxectos que, non habendo sido previstos en dita convocatoria, se consideren de interese para a formación continua.

■ En ambos casos poderán ser solicitantes das axudas para financiar as medidas complementarias e de acompañamento calquera empresa, entidade ou organización que, observando as bases e criterios para a súa concesión, se axuste ós obxectivos esixidos para este tipo de iniciativas.

Estableceranse as medidas oportunas para que o resultado das accións complementarias e de acompañamento á formación continua repercuta na mellora do sistema, debendo garantirse para elo a súa máxima difusión.

■ Permisos individuais de formación, dirixidos a traballadores asalariados que pretendan o desenvolvemento ou adaptación das súas cualificacións técnico-profesionais ou da súa formación persoal, cando ditas formacións estean recoñecidas nunha titulación oficial.

Poderán tamén acceder ás axudas de formación continua reguladas neste acordo, **os traballadores encadrados no Réxime Especial Agrario da Seguridade Social, os autónomos e os que aínda non estando ocupados se atopen nalgunha das seguintes situacións:**

■ Traballadores a tempo parcial (fixos discontinuos) nos períodos de non ocupación.

■ Traballadores que pasen a situación de desemprego cando se atopen en período formativo.

■ Traballadores acollidos a regulación de emprego nos períodos de suspensión de emprego, cos requisitos e características que en cada caso se determinen polo Inem.

As iniciativas de formación financiaranse coa parte de cota de formación profesional destinada a tal fin, así como coas achegas realizadas polo Fondo Social Europeo no marco dos programas operativos. A tal efecto, a Fundación Tripartita para a Formación no Emprego establecerá os mecanismos e procedementos de xestión oportunos a fin de observalo cumprimento da normativa comunitaria, tanto na regulación xeral establecida nos regulamentos xerais e do Fondo Social Europeo, como no específico sobre Axudas á Formación nas Empresas.

Anualmente estableceranse as convocatorias de Axudas para a Formación Continua nas que se determinarán as prioridades en relación cos beneficiarios destinatarios das axudas, as accións formativas a desenvolver, dentro das modalidades

previstas neste acordo, tendo en conta o establecido no Plan Nacional de Acción para o Emprego, na Estratexia Europea de Emprego, os obxectivos marcados polo Fondo Social Europeo (FSE) e os criterios e prioridades establecidos polas comisións paritarias correspondentes.

O procedemento de concesión de Axudas de Formación Continua axustarase ó previsto na Lei de procedemento administrativo e normas de desenvolvemento, aplicándose así mesmo, os principios, requisitos e obrigas que para os beneficiarios e solicitantes de subvencións públicas establece a Lei xeral presupuestaria. O procedemento aplicarase directamente pola Fundación Tripartita para a Formación no Emprego. Non obstante, o pago das axudas realizarase polo Inem, previa resolución administrativa da dirección xeral de dito organismo autónomo. A determinación do importe das Axudas de Formación Continua realizarase mediante módulos obxectivos que se aplicarán en función do número de participantes e das horas de formación impartidas, nos supostos de Planes de Formación, ou de calquera outro parámetro obxectivable no suposto de medidas complementarias e de acompañamento á formación.

Da análise dos datos subministrados pola Fundación para a Formación Continua, convocatoria de plans de formación continua en Galicia para 2002, podemos observar canto sigue:

No marco dos mencionados acordos publicáronse dúas resolucións da Dirección Xeral do Inem, ambas, de data de 13 de xuño de 2002 (BOE 29.06.2002), contendo respectivamente as convocatorias de axudas para plans de formación continua tanto de "oferta", como de "demanda" correspondentes ó exercicio 2002.

Os **plans de formación de oferta** teñen por obxecto o desenvolvemento de accións formativas que supoñan a mellora de competencias profesionais e que ofrezan cualificacións transferibles entre empresas de sectores ou ramas de actividade e entre distintos ámbitos laborais. Dentro de este tipo de plans se atopan tamén os plans intersectoriais.

O orzamento de gastos estimado, cofinanciado co Fondo Social Europeo, destinado á execución das accións de formación continua derivada deste plan, ascende para España, neste exercicio, a 249.297.791 €.

A convocatoria deste exercicio regula as axudas ós plans con accións formativas de oferta que haxan de financiarse no exercicio orzamentario do ano 2002 e que poderán executarse entre o 1 de xaneiro de 2002 e o 30 de abril de 2003. Prazo posteriormente modificado, ampliándose o de terminación a 31 de maio de 2003. O prazo inicial para a presentación de solicitudes de financiamento de plans formativos finalizaba o 31.07.2002, establecéndose a súa vez como prazo para a resolución o de seis meses desde o peche do prazo de presentación de solicitudes. Uns e outros prazos víronse modificados en decembro de 2002, para as comunidades autónomas afectadas polo accidente do buque Prestige, entre elas Galicia, permitindo a execución de accións de formación en sectores e territorios afectados hasta o 30 de setembro de 2003, así como a reconversión de plans agrupados de demanda en de oferta, coa conseguinte reconfiguración de plans.

A web da fundación tripartita publica unha serie de ferramentas sobre:

■ Metodoloxía xeral de valoración técnica en relación coas accións formativas que integran o plan.

- Criterios de prioridade sectorial e territorial.
- Metodoloxía de financiamento.

A súa detallada lectura ofrece un catalogo de normas que pautan, orientan e vinculan obxectivamente a priorización na concesión de axudas ás accións formativas en función do marco normalizado das finalidades que enmarcan a formación continua. Son no seu conxunto instrumentos que permiten o control, a transparencia e garantía na xestión da formación.

Todo o anterior xa apunta a extraordinaria dificultade de ofrecer datos estatísticos do exercicio 2002, cando o espazo temporal en que a execución de accións formativas pode exercitarse está aínda aberto á data de elaboración deste informe e elo polo que as distintas vicisitudes narradas supuxeron para a Comunidade Autónoma de Galicia.

O avance de datos remitido pola Fundación Tripartita é de data 13 de xuño de 2003, sendo estes datos, sen perfiles (grupos de idade; sexo, tipo de plan; categoría profesional e áreas funcionais) sobre participantes certificados, nin horas os que serven para a confección dos seguintes cadros.

Os **plans de formación de demanda** teñen a súa vez por obxecto o desenvolvemento de accións formativas que contribúan á mellora de competencias e cualificacións profesionais xerais e específicas para os traballadores e empresas. A través das convocatorias fináncianse diferentes tipos de plans de formación: plan de empresa; plan agrupado sectorial y plan específico de economía social.

As mesmas notas apuntadas para os plans de formación de oferta concorren e son de aplicación a este tipo de plans.

Así mesmo, outra das iniciativas de formación previstas nos III Acordos Nacionais para a Formación Continua son **as axudas para accións complementarias e de acompañamento á formación**, a convocatoria das cales foi obxecto de Resolución de 26.07.2002(BOE 17.08.2002); trátase de medidas concibidas para a elaboración de ferramentas e metodoloxía aplicables á formación, a execución das cales se considere de interese para o mellor funcionamento e eficacia do subsistema de formación continua. A título de exemplo, sinálanse accións de diversa índole: de investigación e prospección de carácter sectorial ou de carácter transversal ou multisectorial; elaboración de produtos formativos e desenvolvemento de sistemas telemáticos; edición e difusión de estudos, guías e outras accións que contribúan á ordenación e adecuación do subsistema de formación continua.

Remitíronse así mesmo datos referidos ó perfil dos participantes correspondentes á convocatoria de axudas de formación continua do ano 2001.

O cadro 6.17, con datos provisionais a 09.05.2003, refírese ó número de participantes certificados na Comunidade Autónoma de Galicia, segundo idade, tipo de plan, categoría profesional e área funcional.

Dun total de 109.477 participantes –cadro 6.17-, o maior número, 57.358 (52,39%) formáronse en plans de oferta, 27.306 (24,94%) en planes de empresa e grupo de empresas; e 24.813 (22,67%) en plans agrupados e de economía social.

No mesmo cadro 6.17 podemos observa-lo perfil dos participantes, segundo sexo e idade, por plans de formación. Así, por sexos, 63.367 son homes (57,88%) e

■ Cadro 6.17

Perfil I dos participantes segundo xénero. Galicia. Convocatoria 2001

	Homes	Mulleres	Total	%
Idade do participante				
De 16 a 25	7.667	7.944	15.611	14,26
De 26 a 35	23.584	20.622	44.206	40,38
De 36 a 45	17.762	10.341	28.103	25,67
De 46 a 55	11.066	5.372	16.438	15,02
Maiores de 55	3.288	1.831	5.119	4,68
Tipo de plano				
Plan de Empresa e Grupo de Empresas	17.886	9.420	27.306	24,94
Plan Agrupado (Agrupado e Economía Social)	15.053	9.760	24.813	22,67
Plan de Oferta	30.428	26.930	57.358	52,39
Categoría				
Directivos	3.574	1.876	5.450	4,98
Mandos	5.636	1.838	7.474	6,83
Técnicos	7.205	4.361	11.566	10,56
Traballadores	17.433	15.802	33.235	30,36
Traballadores non cualificados	29.519	22.233	51.752	47,27
Área funcional				
Administración	5.909	8.810	14.719	13,44
Comercial	8.757	12.444	21.201	19,37
Dirección	3.400	2.710	6.110	5,58
Mantemento	6.081	2.981	9.062	8,28
Producción	39.220	19.165	58.385	53,33
Total	63.367	46.110	109.477	100

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

46.110 (42,11%) dos formados son mulleres, media que varía lixeiramente, segundo tipo de programa, sen chegar a alterar tales proporcións significativamente. Por grupos de idade, o volume dos participantes está moi repartido entre os distintos grupos: menores de 25 anos, o 14,26%; de 26 a 35 anos, o 40,38%; entre 36 e 45 anos, o 25,67%, de 46 a 55 anos, o 15,02%; e maiores de 55 anos, o 4,68%.

Segundo a categoría profesional –cadro 6.17– dos participantes pódese observar que son os traballadores non cualificados, cun 47,27%, os que maior porcentaxe de participación teñen, seguidos dos traballadores cualificados cun 30,36%; os técnicos representan o 10,56%; os mandos intermedios, o 6,83%; seguidos dos directivos, cun 4,98%.

Segundo a área funcional na que traballan (cadro 6.17), os departamentos de empresa ós que preferentemente se orientan as programacións formativas son, por orde de importancia: produción (53,33%), comercial (19,37%), administración (13,44%), mantemento (8,28%) e dirección (5,58%).

Segundo o número de participantes a súa representación porcentual polas catro provincias galegas é a seguinte: A Coruña, 42.121 (38,47%); Lugo, 14.384 (13,13%); Ourense, 12.483 (11,40%); e Pontevedra, 40.489 (36,98%).

O cadro 6.18 subministra en primeiro lugar información adicional sobre modalidades da impartición formativa (presencial, a distancia e mixta). O 81,44% dos participantes reciben formación na modalidade presencial, o 10,41% de forma mixta e

un 8,15% a distancia. Segundo o tamaño de empresa non se ofrecen datos nun 52,39% do total de participantes, no 10,45% son empresas entre 6 a 49 traballadores, de máis de 4.999 traballadores nun 9,49%; un 9,11% de empresas de 1.000 a 4999 traballadores, un 8,49% de 200 a 999 traballadores, un 6,66% de 50 a 199 traballadores e un 3,40% de empresas de 1 a 5 traballadores. Finalmente polo tipo de afiliación á Seguridade Social, o 86,51% pertencen ó Réxime Xeral, un 6,85 ó Réxime Especial Agrario, un 5,84% ó Réxime Especial de Autónomos, un 0,68% á Administración Pública, sendo insignificante a partición doutros colectivos.

Cadro 6.18

Perfil II dos participantes segundo xénero. Galicia. Convocatoria 2001

	Homes	Mulleres	Total	%
Modalidade de impartición				
Presencial	54.531	34.628	89.159	81,44
A distancia	3.442	5.480	8.922	8,15
Mixta	5.394	6.002	11.396	10,41
Tamaño da empresa				
De 1 a 5	1.803	1.920	3.723	3,40
De 6 a 49	8.178	3.265	11.443	10,45
De 50 a 199	5.105	2.186	7.291	6,66
De 200 a 999	4.988	4.308	9.296	8,49
De 1.000 a 4.999	5.573	4.402	9.975	9,11
Máis de 4.999	7.292	3.099	10.391	9,49
Sen datos	30.428	26.930	57.358	52,39
Tipo de afiliación á Seguridade				
Réxime xeral	55.633	39.073	94.706	86,51
Réxime especial autónomos	3.570	2.818	6.388	5,84
Réxime especial agrario	3.778	3.719	7.497	6,85
Administración pública	328	414	742	0,68
Fixos discontinuos en periodos de non ocupación	20	56	76	0,07
Traballadores que acceden ó paro durante a formación	4	3	7	0,01
Regulación de emprego en periodos de non ocupación	14	5	19	0,02
Traballadores con relacións do art. 2º ET	18	14	32	0,03
Traballadores con convenio especial coa S. Social	2	2	4	0,00
Empregado do fogar		6	6	0,01
Total	63.367	46.110	109.477	100

Fonte: Base de datos da Fundación para a Formación Continua (FORCEM)

6.5 Outras políticas activas de emprego

Balance de resultados 2002

Os datos contidos neste epígrafe proceden do documento "Medidas activas de emprego. Balance de resultados 2002", en execución dos Acordos sobre medidas para o crecemento e o emprego en Galicia.

Os orzamentos e o número de beneficiarios do conxunto de medidas, foron os que se reflicten no seguinte cadro-resumo.

	Nº beneficiarios	Nº Expedientes/entidades
Fomento do emprego e a estabilidade	13.591	4.340
Economía social e autoemprego	8.032	4.340
Programas de cooperación con Entidades Locais e outras Administracións	6.734	728
Total	28.357	27.877

6.5.1. Actuacións para o fomento do emprego e a estabilidade laboral

No marco das Medidas Activas de Emprego as accións dirixidas á contratación por conta allea ten como finalidade favorece-la estabilidade e a creación de emprego e facilita-la inserción laboral de desempregados con maiores dificultades no mercado de traballo, complementando a comunidade autónoma os incentivos e subvencións establecidas polas medidas estais de fomento do emprego.

O conxunto de actuacións neste ámbito, concrétnanse en primeiro lugar, no cadro 6.19

■ Cadro 6.19

Galicia. 2002

Actuacións para o fomento do emprego e a estabilidade laboral.

Procedemento	Nº expedientes	Nº traballadores
Contratación indefinida discapitados	249	302
Fomento da contratación indefinida	5.348	10.934
Fomento dos contratos en prácticas	1.546	1.917
Conciliación da vida laboral e familiar	383	383
Contratación traballadores en risco de exclusión social	32	55
Total	7.558	13.591

Fonte: Medidas Activas de Emprego. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

Para a valoración de tales medidas remitímonos ó xa dito no capítulo de contratación.

Xa observamos no cadro 5.30 que o total de contratos realizados para o fomento da contratación indefinida, sumando os de contratación inicial dos colectivos de difícil inserción, máis a transformación de contratos temporais, arroxaba un total de 41.282. A Consellería, na actualidade de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais subvencionou deles, 11.240 contratos.

Outra liña de subvención diríxese a potencia-los contratos en prácticas, xa examinados no capítulo 5, apartado 5.2.6. Os seus obxectivos son mellora-la duración desta contratación como mínimo a un tempo non inferior a doce meses e ó tempo

incentiva-la contratación en prácticas vinculada a proxectos de I+D. O número de traballadores receptores deste programa foi de 1.917 (2001: 2.169).

As accións vinculadas a I+D supuxeron a realización de contratos de prácticas para 18 xoves titulados.

Outra liña diríxese a subvencionar-la substitución de traballadores por causa de maternidade, adopción e acollemento e por excedencia para o coidado de fillos, favorecendo a conciliación da vida laboral e familiar. Complementáanse mediante tales axudas as bonificacións establecidas en materia de seguridade co obxectivo de trasladar-lo custo de tal continxencia ó público na pretensión de minorar-los seus efectos sobre o empresario, no contexto das medidas estatais implantadas en 1998 e reforma do 2001, e facilita-la substitución de traballadores por causa de maternidade-paternidade. Con tal finalidade, concedéronse axudas a empresas para 383 traballadores acollidos a tales medidas.

Por último, concedéronse 55 axudas para outros tantos traballadores de difícil reinserción ou en perigo de exclusión social. O traballador tipo é predominantemente home, menor de 30 anos, que é contratado por unha empresa do sector servizos.

6.5.2. Actuacións para o desenvolvemento da economía social e do autoemprego

A) Promoción do emprego en cooperativas e sociedades laborais

As medidas de fomento do emprego complétanse con medidas de apoio a novas iniciativas e fórmulas empresariais que se engloban baixo o concepto de economía social (cooperativas, sociedades anónimas laborais, autónomos, ILE, iniciativas de emprego rural, etc.).

En 2002 (cadro 2.20) beneficiáronse 8.032 (2001: 8.929) traballadores das axudas ó autoemprego e á economía social.

Destas medidas, se beneficiaron 1.643 traballadores, deles 957 traballadores do programa de promoción do emprego en cooperativas e sociedades anónimas laborais e 686, para adquisición de socio traballador; percibindo axudas pola capitalización da súa prestación de desemprego co obxecto de incorporarse a unha cooperativa ou sociedade laboral, e 3.730 traballadores desempregados crearon o seu propio posto de traballo como autónomos.

As rendas para o inicio da actividade configuráronse como unha axuda ós desempregados para adquisición da condición de socio traballador dunha cooperativa de traballo ou sociedade laboral. O 69% desta renda incorporouse a unha sociedade limitada laboral. Un 12% a unha cooperativa e un 19% a unha sociedade anónima laboral, predominantemente dos sectores de servizos e industrial. O 67% dos beneficiarios son homes. Por idades, obsérvase que o 27% son menores de 30 anos; o 46% do grupo entre 30 a 45 anos e un 27% son maiores de 45 anos. O grupo máis numeroso (68%) leva menos de seis meses en desemprego.

■ Cadro 6.20

Actuacións para o desenvolvemento da economía social e autoemprego.
Galicia. 2002

Procedemento	Nº expedientes	Nº traballadores
Iniciativas de Emprego: ILES/ER/lebs	123(*)	307
Aboamento cotas á Seguridade Social	2.636	1.000
Axudas a cooperativas e sociedades laborais	268(*)	957
Adquisición da condición de socio traballador	686	686
Promoción do emprego autónomo	4.450	3.730
Creación ou ampliación de Centros Especiais de Emprego	24(*)	135
Mantemento de Centros Especiais de Emprego	72(*)	1.155
Emprego autónomo de traballadores con discapacidade	112	62
Total	8.371	8.032

Fonte: Medidas Activas de Emprego. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

B) Abono de cotas ós perceptores da prestación por desemprego na súa modalidade de pago único

Dos 1000 beneficiarios de aboamento de cotas á Seguridade Social, 823 son homes e 177 mulleres, dos que a maior parte son maiores de 30 e menores de 45 anos.

6.5.3. Programa Labora: Xuventude con Experiencia

A Xunta de Galicia, no ámbito de actuación das políticas activas de emprego puxo en marcha, coa entrada en vigor, o día 1 de maio de 2002, do Decreto 148/2002, do 18 de abril (modificado polo Decreto 26/2003, do 16 de xaneiro), o Programa Labora: Xuventude con Experiencia, iniciativa innovadora e ambiciosa coa que se persegue garantir un contrato de traballo de 12 meses de duración mínima a todos os nosos mozos e mozas desempregados que carezan de experiencia laboral, de xeito que poidan adquirirla práctica que lles falta, mediante unha prestación efectiva, e poidan posteriormente integrarse de forma definitiva ó mercado laboral.

En execución do devandito programa, poñéronse en marcha, en 2002, diferentes tipos de medidas activas de emprego entre as que destacan os programas de cooperación en colaboración coas entidades locais, en virtude dos que se concederon subvencións para a contratación a través de contratos de inserción de 12 meses de duración **de 2.459 mozos incorporados ó Programa Labora, a través de**

■ Cadro 6.21

Escolas obradoiro, casas de oficios e obradoiros de emprego.
Galicia. 2002

	Nº de EE.OO, CC.OO. e OO.EE	Nº alumnos
En funcionamento a 01/01/2002	58	2.405
Rematadas a 31/12/2002	47	1.873
Iniciadas en 2002	52	1.084
En vigor a 31/12/2002	63	2.616

Fonte: Medidas Activas de Emprego. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais.

254 entidades locais beneficiarias. Así mesmo, financiouse a contratación de 577 mozos beneficiarios deste programa polas catro deputacións provinciais maila Mancomunidad de Concellos do Salnés, no ámbito dos chamados Programas Experimentais de Emprego.

6.6 Escolas Obradoiro, Casas de Oficio, Obradoiros de Emprego e Unidades de Promoción e Desenvolvemento (Cadros 6.21 e 6.22)

Baixo a programación de Escolas Obradoiro e Casas de Oficio beneficiáronse das accións formativas das 33 entidades desta natureza, 1.519 xoves desempregados menores de 25 anos. A distribución do alumnado segundo sexo foi do 68% homes e 32% nas mulleres.

O programa de obradoiros de emprego, creado en 1999 e dirixido a mellora-las posibilidades de ocupación dos desempregados de vintecinco ou máis anos de idade, especialmente daqueles colectivos con especiais dificultades de inserción laboral (parados de longa duración, maiores de corenta e cinco anos, mulleres e persoas con discapacidade) supuxo o funcionamento de 77 ó longo de 2002 e unha participación de 2.970 desempregados. Tamén puxéronse en marcha 45 novos proxectos desta índole, participando ó remate do ano 1.749 beneficiarios. Por sexos o 51% eran homes o 49% mulleres.

Os mesmos programas extendéronse asemade ós programas Labora, permitindo a contratación de 1.008 mozos.

No ano 2001 puxéronse en marcha tres Unidades de Promoción e Desenvolvemento, complementario e para avaliar os proxectos de escolas obradoiro, casas de oficios e obradoiros de emprego, coa participación de 26 técnicos, o ano 2002 en continuidade co do ano precedente, se puxo en marcha un novo proxecto e a contratación de 4 técnicos para intervenir no ámbito supramunicipal ca finalidade de coordinar e observar os diferentes recursos existentes (axentes de emprego, técnicos locais de emprego, estruturas comarcais, etc.etc.).

■ Cadro 6.22

Unidades de Promoción e Desenvolvemento. Galicia. 2002

	Nº de UPD	Nº Traballadores
En funcionamento a 01/01/2002	3	26
Rematadas a 31/12/2002	0	0
Iniciadas en 2002	1	4
En vigor a 31/12/2002	4	30

Fonte: Medidas Activas de Emprego. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais.

6.7 Programas de Cooperación con Entidades Locais

En continuidade co desenvolvemento dos acordos para o crecemento e o emprego en Galicia 1998-2001, no ano 2002, no intento de xeración de novas actividades económicas e, polo tanto, de novos empregos no ámbito local e rural, se pretendía vincular os programas de cooperación coa estrutura do paro de cada ámbito territorial, introducindo tamén aquí o programa Labora. A esta finalidade asignouse un orzamento aproximado de 36,5 millóns de euros.

Dentro deste programa se comprenden os xa comentados contratos para realizar obras ou servicios de interese xeral ou social, a contratación de técnicos locais de emprego e a contratación polas entidades locais de servicios públicos con empresas cualificadas como iniciativas de emprego, con centros especiais de emprego ou con empresas de economía social constituídas por mozos ou por desempregados que participen nalgún obradoiro de emprego ou cursos de formación ocupacional ou por parados de longa duración ou por mulleres.

O resumo de entidades e traballadores axeitado amósase no cadro 6.23.

■ Cadro 6.23

Resumo-programas de cooperación con entidades locais. Galicia. 2002

Denominación do programa	Entidades	Traballadores
Axudas para a contratación de desempregados para a realización de obras ou servicios de interese xeral	326	5.420
Axudas para a contratación de técnicos locais de emprego	239	268
Axudas para a contratación de servicios públicos con determinadas empresas creadas nos últimos 3 anos	59	274
Total	624	5.962

Fonte: Medidas Activas de Empleo. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

■ Cadro 6.24

Resumo-programas de cooperación con outras administracións. Galicia. 2002

Denominación do programa	Entidades	Traballadores
Axudas para a contratación de desempregados para a realización de obras ou servicios de interese xeral	80	640
Axudas para a contratación de axentes de emprego e unidades de apoio	24	132
Total	104	772

Fonte: Medidas Activas de Empleo. Balance de Resultados 2002. Consellería de Asuntos Sociais, Emprego e Relacións Laborais

